

III.

OGLASNIK LAVANTINSKE ŠKOFIJE

Vsebina: 17. Okrožnica sv. Očeta papeža Pija XI. o srečno dopolnjeni petdesetletnici mašništva in o podaljšanju izrednega svetega leta. — 18. Sacrae Poenitentiarie Apostolicae solutio dubii circa spiritualium gratiarum in Constitutione »Auspicantibus« concessarum prorogationem. — 19. Spravna pobožnost za preganjane kristjane na Ruskem. — 20. Kanonično obiskovanje in birmovanje v letu 1930. — 21. Zakon o osebnih imenih (vkolikor se tiče voditeljev matičnih knjig). — 22. Račun kn.-šk. dijaškega semenišča Maximilianum-Victorinum v Mariboru od 1. julija 1928 do 30. junija 1929. — 23. Prijava smrtnih slučajev francoskih državljanov. — 24. Vsiljiva adventistična propaganda. — 25. Bratovščina (Apostolstvo) sv. Cirila in Metoda, izkaz zbirke in izdatkov od 1. januarja do 31. decembra 1929. — 26. Slovstvo.

17.

Okrožnica sv. Očeta papeža Pija XI.

o srečno dopolnjeni petdesetletnici mašništva in o podaljšanju izrednega svetega leta.¹

PAPEŽ PIJ XI.

Častiti bratje, ljubljeni sinovi!

Pozdrav in apostolski blagoslov.

Ko smo kot mladenič pred petdesetimi leti v lateranski cerkvi, ki je mati in glava vseh cerkva, prejeli svoje mašniško posvečenje — spomin na ta dogodek se nam povrača in nas prijetno poživlja prav v teh dneh — tedaj se pač nikomur, še manj pa Nam, ni moglo zdeti verjetno, da bomo v svoji skromnosti po skrivnostnem sklepu božje Previdnosti kdaj pozneje tako visoko povišani, da bo prav ta cerkev postala nekoč naša rimska škofijska stolnica.

Ako zato v največji ponižnosti priznavamo in občudujemo največjo naklonjenost, ki nam jo je s tem izkazal Najvišji Duhovni Pastir, Jezus Kristus, pa ne bomo mogli nikoli zadosti primerno zahvaliti se mu za dobrote, s katerimi je dosedaj obdaroval svojega čeprav nevrednega namestnika na zemlji v letih njegovega papeškega vladanja; vse to tem manj, ker nam je v našem zlato-mašniškem letu napolnil čašo tolažbe in veselja tako rekoč do vrha.

To leto je tisto, ki smo ga iz očetovske ljubezni takoj ob njegovem začetku proglasili vsemu krščanskemu svetu za izredno sveto leto po načinu navadnega svetega leta, da bi odprli zaklade vseh nebeških milosti in odpustkov in da bi tako, kolikor je od Nas odvisno, ne poteklo brez najvažnejših sadov, namreč da bi se verniki vneli za še bolj sveto in spokorno življenje, da bi vsa človeška družba znala tem bolje ceniti duhovne dobrote in da bi se Bog usmilil svoje vojskujoče se Cerkve.

Uspeh, ki smo ga pričakovali od molitve tako ogromnih množic, nikakor ni izostal, temveč je po milosti božji Našim željam popolnoma ustregel. Če si pokličemo v spomin, kako številni so bili dokazi ljudske vdanosti in čestitk, ki smo jih prejeli, koliko koristi je prineslo katoliški stvari to leto, koliko sijajnih načrtov in dejanj je bilo izvršenih v dobi enega samega leta, potem moramo po

¹ Ljubljanski škofijski list, 1929. Štev. 9, str. 141—149. — Prevod priredil dr. Turk Josip.

pravici reči, da je predobrotni Bog, od katerega je »vse dano najboljše in vsak dar najpopolnejši« (Jk 1, 17), hotel tako kratko dobo odlikovati s posebnim znakom svoje Previdnosti. Te dobrote torej, ki jih je nebo razlilo nad krščansko ljudstvo njemu v prid in v tako obilni meri, hočemo popisati nekoliko obširneje, da bi se z Nami vred, častiti bratje in ljubljani sinovi, tudi vi vedno znova primerno zahvaljevali vsemogočnemu Delilcu vseh dobrot, kateri se poslužuje v dosego svojega namena tudi časov in dogodkov ter z močjo in ljubeznijo vodi človeška srca.

— 1. Lateranske pogodbe.

Ko se želimo na prvem mestu spomniti dogodka, ki se tiče predvsem Apostolske Stolice ter najvišje cerkvene oblasti, ki je po milosti božji dana papežu, in je torej ta zadeva važnejša kot vse druge, se nam zdi potrebno, da vas vse spomnimo na nekaj, o čemer smo pisali v svoji prvi okrožnici »Ubi arcano«. »Kako žal nam je — tako smo tožili — da v tako velikem krogu narodov, ki jih s to Apostolsko Stolicco veže prijateljstvo, ne nahajamo Italije, je komaj potrebno omeniti. Italije, pravimo, naše predrage domovine, katero je izbral sam Bog, ki po svoji Previdnosti vodi in vlada čase in dogodke, da je na njenih tleh postavil sedež svojega Namestnika na zemlji, da bi to vzvišeno mesto, nekdanj središče čim obsežnejšega, a na koncu koncev vendarle omejenega cesarstva, postalo središče vesoljnega zemljekroga, kot prestolica iste božanske oblasti, ki po svoji naravi presega meje vseh rodov in narodnosti in obsega vsa ljudstva in vse narode. Toda kakor zahtevata izvor in božanska narava te oblasti, tako zahteva tudi nedotakljivo pravo celokupnih, po vsem svetu bivajočih vernikov, da se ta sveta Oblast ne sme zdeti podložna nobeni človeški oblasti, nobenim postavam (čeprav si te prizadevajo s posebnimi sredstvi in poroštvi ščititi svobodo rimskega papeža); da je in da se naj tudi na zunaj čisto jasno vidi, kako je popolnoma neodvisna.«

Ko smo potem malo nižje obnovili zahteve svojih prednikov, ki so jih po zavzetju Rima stavili drug za drugim v obrambo pravic in dostojanstva Apostolske Stolice, in ko smo potem odkrito povedali, da ni mogoče obnoviti miru, dokler ne bo krivica popravljena, smo pristavili: »Vsemogočni in usmiljeni Bog bo poskrbel, da bo zasnil tisti veselja prekipevajoči dan, ki bo rodil toliko dobrega tako za obnovev kraljestva Kristusovega kakor za ureditev razmer v Italiji in po celem svetu; da pa se bo to zgodilo, naj si vsi dobro misleči za to marljivo prizadevajo.« In zares je zasnil ta preveseli dan proti pričakovanju hitro; da je tako blizu v trenutku, ko so se tako številne in tako velike težave in ovire zdele vsem nepremagljive, ni nihče mislil; zasnil je, pravimo, po sklepu pogodb, ki sta jih rimski papež in italijanski kralj, vsak po svojem svobodno izbranem poverjeniku, podpisala v Lateranski palači, po kateri so dobile svoje ime, in potrdila na Vatikanskem dvoru.

Na tak način smo torej vendarle dočakali srečni konec tistega nevzdržnega in krivičnega položaja, v katerem se je prej nahajala Apostolska Stolica, ko so tajili ali pa prezirali potrebo neodvisne papeške Oblasti in njen nadaljnji obstoj ukini, tako da rimski papež ni mogel biti več popolnoma svoboden. Odveč se nam zdi, da bi na tem mestu podrobno razvijali vse nagibe, ki so nas vodili ob začetku, pri nadaljevanju in ob sklepu tega velikega dela; saj smo že ne le enkrat in ne le na pol, ampak popolnoma jasno povedali, za katerim ednim ciljem so šle vse naše misli in vse naše želje in katerih dobrot smo tako željno pričakovali medtem, ko smo na eni strani pošiljali k Bogu svoje neprestane in čim bolj goreče prošnje, na drugi strani pa vse svoje umske in dušne sile posvetili rešitvi tako težkega vprašanja. Na eno stvar pa hočemo, čeprav na kratko, vendarle opozoriti. Kakor hitro je bila docela zavarovana popolna neodvisnost rimskega papeža in so bile njegove pravice slovesno priznane in

zajamčene ter bil tako Italiji povrnjen mir Kristusov, smo v ostalih vprašanih pokazali vso svojo veliko očetovsko naklonjenost in dobrohotnost, ki se nam je zdela še dopustna. Tako se je, čeprav ni bilo nobenega dvoma več o tem, še bolj očitno pokazalo, kako Nas pri zahtevah glede nedotakljivih pravic Apostolske Stolice, kot smo naglasili že v prej imenovani okrožnici, ni vodila nikoli nikakšna svetna vladoželjnost, temveč da smo vedno gojili le »misli miru in ne bridkosti«. Kar se pa tiče konkordata, ki smo ga istotako podpisali in potrdili, smo prav tako že izjavili in sedaj znova naglašamo, da ga ni smatrati le za kako garancijo traktata, s katerim se je rešilo takoimenovano rimsko vprašanje, ampak da tvori iz istega temeljnega načela, na katero se oba — konkordat in traktat — opirata, skupaj s traktatom tako nerazdružljivo celoto, da drugega od drugega ni mogoče ločiti in da bosta ali oba skupaj obstala ali pa oba skupaj prenehala.

Ta zares zgodovinski dogodek so po vsem svetu katoličani, ki so se zavzemali za svobodo rimskega papeža, sprejeli s čudovitim odobravanjem in z veseljem, ki se je izražalo v zahvalnih službah božjih in čestitkah, ki smo jih prejeli od najrazličnejših strani; posebno veselje pa je zavladalo med Italijani, od katerih so se nekateri po srečni poravnavi starega spora z lahkoto oprostili svojih starih predsodkov proti Apostolski Stolici in spravili svojo dušo z Bogom; mnogi drugi pa so se razveselili, ker potem ni bilo več mogoče dvomiti o njihovi domovinski ljubezni, o kateri preje nasprotnikov Cerkve kot vdani sinovi rimskega papeža ali sploh niso mogli prepričati ali pa so jih prepričali le s težavo. A poleg tega so vsi katoličani, tako italijanski kakor tudi ostali, začutili in spoznali, da pomeni ta dogodek srečen začetek neke nove dobe, spominjajoč se predvsem okoliščine, da so se pogodbe sklenile v 75. letu, odkar se je proglasil verski nauk o brezmadežnem spočetju božje Matere in da so se podpisale prav na dotični spominski dan, ko se je nedolgo potem brezmadežna Devica prikazala v lurški votlini pri Gavu, kakor da so imenovane pogodbe postavljene pod varstvo same Matere božje in presvetega Srca Jezusovega, na čigar praznik so bile potrjene in tako rekoč na dopolnilni način opremljene in odobrene s posebno slovesnim pečatom. In vse to po pravici: kajti če se bo vse, kar je sklenjeno v pogodbah, zvesto in vestno izvršilo, kakor imamo pravico upati, potem ni nobenega dvoma, da bodo prinesle krščanstvu, naši domovini in človeški družbi kar največje koristi.

2. Pogodbe z drugimi državami.

Če smo zaradi izredne važnosti predmeta osvetlili srečni dogodek nekoliko dalje, pa moramo vsaj na kratko omeniti, da se nam je v tem letu po migljaju božje Previdnosti posrečilo blagohotno urediti in odobriti skupne zadeve med Apostolsko Stolicco in državo z vladarji tudi drugih narodov, s katerimi je poskrbljeno za svobodo Cerkve in katere bodo obenem državam samim služile v prosoh. Kajti poleg tega, da smo s portugalsko republiko sklenili pogodbo, ki se po vsej svoji vsebini nanaša na določitev meja in pravic škofije Meliapor, smo že prej z Romunijo, pozneje pa s Prusijo uredili in določili vse odnose tako, da se bo pozneje lahko izogniti vsakršnemu nesporazumu in da bosta vsaka po svoji moči, Cerkve in država, prijateljsko sodelovali v dobrobit krščanske družbe. Seveda so se pri sklepanju takšnih pogodb, ko je šlo za priznanje oblasti katoliške Cerkve pri narodih, ki po svoji večini niso katoliški, pojavile nemajhne in tudi ne maloštevilne težkoče; toda da so se te težkoče srečno premagale, so k temu po svoji uvidevnosti in pravičnosti drage volje mnogo pripomogli sami prvaki in vladarji teh narodov. Zatorej če se ob koncu tega leta ozremo v duhu po vesoljnem svetu, nas navdaja veliko veselje nad tem, da je toliko narodov sklenilo prijateljsko zvezo s to Apostolsko Stolicco, oziroma da

so pripravljeni skleniti jo ali pa obnoviti. Če moramo sicer z žalostjo ugotoviti, kako je v najbolj vzhodnem delu Evrope napovedan najgrši boj ne samo proti krščanski veri, ampak proti samim božjim in človeškim pravicam, pa nas tembolj veseli, da je tisto prav kruto preganjanje duhovnikov in katoliškega ljudstva, ki je divjalo v Mehikanski republiki, toliko ponehalo, da že resno lahko zaupamo na skorajšnji povratak toliko zaželenega miru.

3. Zveza z Vzhodno Cerkvijo.

Nič manj Nas ni ganilo in razveselilo dejstvo, da je naš letošnji jubilej tem tesneje zvezal z Našim Apostolskim Sedežem Cerkev na Vzhodu, katere sinovi so prav radi porabili priliko, da so nam odkrito in javno priznali svojo ljubezen do cerkvene edinosti, hoteč tako pokazati svojo hvaležnost za veliko dobrohotnost in ljubezen, ki smo jo po zgledu svojih prednikov tudi Mi vsekdar gojili do vzhodnih narodov. Poslali so nam naravnost prisrčna pisma in na javen odličen način izrazili svoje čestitke in svoje veselje; patriarhi teh narodov in njihovi škofje so nas obiskali ali osebno ali po svojih odposlancih, da bi tem lepše izrazili svojo in svojega ljudstva vdanost napram Najvišjemu Dušnemu Pastirju. Po zgledu armenskih škofov, ki so se preteklo leto sestali v Rimu, da bi se pri Stolici sv. Petra posvetovali o ureditvi žalostnih razmer svojega naroda, pa so hoteli imeti tudi ukrajinski škofje pred kratkim svoje škofovsko posvetovanje tu, kjer se dozda skupno še nikoli niso zbrali, da bi ob tej priliki in na tem mestu pokazali in izpričali globoko vdanost cele ukrajinske Cerkve napram nasledniku Prvaka apostolov. Uspeh teh zborovanj je bil resnično tolik, da se v svojih nadah nismo prav nič varali. Ko so ti Očetje na skupnem zboru soglasno sprejeli sklepe, ki se nanašajo na potek bogoslovnega študija, na ustanovitev deških semenišč in na določen red katehetičnega pouka svojega ljudstva in ko so se posvetovali, kako bi enotno uredili kanonično vzhodno pravo in kako bi po naših željah v vrstah svojih laikov izvedli katoliško Akcijo in so nam vse to, kakor je bilo primerno, predložili v odobritev, smo pač spoznali, da za svojo duhovščino in svoje ljudstvo niso mogli storiti nobenih koristnejših sklepov.

4. Novi cerkveni zavodi v Rimu.

Dogodki, ki smo jih dozda našteali, so že sami po sebi taki, da vzbujajo vsled svojega pomena pozornost in občudovanje. Vendar pa mislimo, da ne koristijo krščanski stvari nič manj one ustanove, katere so bile po naklonjenosti božje Previdnosti v tem letu kot za krono našega veselja ali dovršene ali pa srečno započete. Kajti razen mnogih cerkvenih hiš, ki smo jih zgradili v raznih župnijah, da bi župnijskim uradom priskrbeli častnejše obratovanje, in razen mednarodnih zavodov, ki sta jih za svoj naraščaj otvorili in izročili svojemu namenu redovni družbi Servitov prebl. D. M. in sv. Frančiška Pavlanskega, smo videli v tem kratkem času vzrasti za šolanje in vzgojo bogoslovcev zares tako veliko zavodov, kolikor bi jih moglo nastati komaj v dobri mnogih let; da naštejemo one, ki so namenjeni ali gojencem iz različnih in najoddaljenejših krajev, poverjenim kongregaciji za razširjanje vere, ali bogoslovcem iz Lombardije, Rusije in Češkoslovaške in so že popolnoma opremljeni in otvorenji. Zakaj naj bi dalje zamolčali, da smo nov in prostornejši zavod zgradili za etijsko semenišče v bližini Našega Doma, da sta se dalje nedavno, ko je bil srečno položen temeljni kamen, začela graditi dva nova zavoda, eden za ukrajinske bogoslovce, drugi pa za bogoslovce iz Brazilije, novo poslopje za gojence rimskega Vatikanskega semenišča pa se bo kmalu začelo zidati: Pri vseh teh delih ne gre končno za nič drugega kakor za rešitev duš, ki so stale našega Odršenika tako dragoceno kri; zakaj naj bi torej ne zaupali, da bo te naše načrte podpirala tista pomoč milosti božje, s katero se bodo razprostrle po od-

prtem polju tem številnejše in tem izbranejše čete Gospodovih služabnikov? Ali ne bodo oni, ki se tu tako rekoč v središču krščanstva vzgajajo v pristni krščanski vedi in utrjujejo v duhovniških čednostih, po svojem mašniškem posvečenju in po odhodu iz Rima svojih narodov, ki so z Apostolsko Stolicco v zvezi, z njo še mnogo tesneje zvezali, ali jih skušali polagoma pridobiti za prvotno edinost, ako so se ločili od edinosti rimske Cerkve, ali pa jih, če so zaviti v temo in senco smrti, razsvetliti z lučjo evangeljske resnice in na tak način vsak dan vedno bolj med svojimi rojaki širiti kraljestvo Kristusovo? Naše upanje v tovrstne uspehe je tako veliko, da ne moremo zadosti prehvaliti božjega početnika tega našega veselja, po čigar naklonjenosti smo mogli izvesti ta za Cerkve tako koristna dela.

5. Proslave raznih stoletnic.

Spominjamo pa se z Vami, častiti bratje in ljubljeni sinovi, še drugih dogodkov, ki so to leto proslavili in mu po božji Previdnosti dali poseben pomen: po božji Previdnosti, pravimo, ker se zanjo, ki vodi ves naš svetovni red, čisto nič ne zgodi slučajno in nepričakovano. Ker so namreč ljudje po svoji naravi ustvarjeni tako, da se ob zaključku gotovih časovnih dob tako rekoč ustavijo in zamislijo v posebne dobrote božje, ki so bile v prejšnjih časih naklonjene krščanski družbi, da bi se tako v svojem duhu poživljeni s tem večjim pogumom podali na nadaljnjo pot, zato so se verniki v preteklem letu z veseljem poslužili vseh prilik, da so se stvari in času primerno z enako močno ljubeznijo oklenili našega najboljšega in najvišjega gospoda Boga in svojega skupnega Očeta. Da bi se na očetovski način zahvalili za vse dokaze vdanosti, smo se Mi napovedanih slovesnosti hoteli udeležiti s svojimi pismi in s svojimi odposlanci ter jih na ta način še povečati.

Tako naša Apostolska Stolica ni mogla izostati pri proslavi odlične družine očeta in zakonodajalca sv. Benedikta, ki je praznovala 1400 letnico, odkar je bil ustanovljen njen montecassinski glavni samostan, »glavna šola meniškega življenja«, ki si je za Apostolsko Stolicco istotako kakor za človeško družbo in cmiko pridobila toliko slavnih in trajnih zaslug. Ko to ponovno naglašamo, nikakor ne trdimo reči, ki bi bile znane le učenim in izobraženim možem, ampak stvar, katero po pravici s hvalo priznava tudi preprosto ljudstvo. Kajti poleg tega, da ljudstvo, zlasti v naši Italiji, vedno spominjajo na tisti znani izrek svetega očaka, ki se glasi »moli in delaj«, je tudi sicer znano vsakomur, kako so člani tega glavnega samostana, za zgled vsem drugim tovarišem benediktinskega reda, pospeševali lepo umetnost in poznejšim rodovom ohranili zaklade božje in človeške modrosti in pošiljali svoje misijonarje v najoddaljenejše pokrajine v tako velik prid Cerkvi in državi, da je naš prednik blagega spomina Pij X. kratko in jedrnat izrazil zasluge cassinskega samostana rekoč, »da tvori njegova zgodovina velik del cerkvene zgodovine«. Zato ni čuda, če se je pri proslavi te starodavne nadopatije sešlo od vseh strani toliko ljudi, da so tako rekoč tekmovali med seboj, kako bi na tej sveti gori počastili spomin sv. očeta Benedikta in si pridobili čim največ dušnih koristi.

Nekoliko mlajši pa je v cerkveni zgodovini tisti dogodek, ki se je v glavnem švedskem mestu Stockholmu proslavil z nenavadnim sijajem, kolikor je bilo z ozirom na število katoličanov pač mogoče: namreč prihod sv. Ansgarja na Švedsko, ki je pred tisoč sto leti pristal na švedsko obal, potem ko je že prej z največjo gorečnostjo oznanjal evanĝelij po Danskem. Vršile so se tridnevne slovesnosti; navzoči so bili, če smemo povedati, zastopniki 14 narodov, dva kardinala, mnogi škofje in opati benediktinskega reda in nad tisoč vernikov; govorilo se je o Ansgarjevem delu in njegovem čudovitem apostolstvu na podlagi najnovejših znanstvenih izsledkov; ob velikem skupnem navdušenju je bilo

prečitano pismo, ki smo ga poslali obenem s svojim blagoslovom; vsi, ki so se zbora udeležili, so bili v mestni Stockholmski hiši sprejeti na najbolj časten način; v znak vdanosti in radosti so bili poslani pozdravi Nam in švedskemu kralju. Proslave tega stoletnega dogodka ne more omalovaževati tisti, ki ve, da so bile razmere na Švedskem pred 70 leti katoličanom tako zelo neprijazne, da so bili oni, ki so prestopili v rimsko Cerkev, po zakonu izgnani in brez pravice dediščine. Pri tej priliki moramo omeniti, da se je v teh deželah pred kratkim oklenilo katoliške vere mnogo izobraženih mož in žena in da je v Islandiji, ki se nahaja po oblastjo Danske, prav v tem letu kardinal, predstojnik kongregacije za razširjenje vere, srečno posvetil stolno cerkev. Med božje dobrote tega leta prištevamo torej tudi to dobro nado, ki nas tolaži, da bo apostolske vikarje, duhovnike, moške in ženske redovne osebe, ki se trudijo na tako prostranem polju Gospodovem, po priprošnji sv. Ansgarja, razveselila v bodočnosti mnogo bogatejša žetev.

Kakor smo k slovesnostim na Monte Cassino poslali svojega osebnega zastopnika kardinala, tako smo poslali svojega osebnega zastopnika iz istega svetega zbora na Francosko, kjer se je proslavljala petstoletnica, odkar je ona sveta in za svoj narod tako zaslužna devica Ivana d'Arc zmagoslavno vkorakala v mesto Orléans. Da je bil spomin na to zmagoslavje francoskim državljanom tem prijetnejši, za katoličane pa tem prijetnejši, je gotovo mnogo pripomogla Naša navzočnost v osebi Našega legata.

Poleg tega smo smatrali za svojo dolžnost udeležiti se po svojem apostolskem nunciju onih javnih proslav, s katerimi so državljani Českoslovaške republike obhajali spomin 200 letnice, odkar je bil proglašen za svetnika sv. Janez Nepomuk, zlasti pa tisočletnice, odkar je češki vojvoda in prejasni nebeški zaščitnik cele iste republike, sv. Venceslav, postal žrtev bratomora. Kakor smo že nedavno v konzistorijalnem nagovoru povedali, Nas je posebno razveselila vest, da so se proslave na čast sv. mučeniku Venceslavu udeležili ne samo številni rojaki in zunanji gostje, temveč tudi sami nositelji in predstavniki državnih oblasti. Ali se tako splošnega navdušenja nimamo pravice veseliti tudi Mi? Kajti ko je vsled splošnega prevrata takoj ob koncu svetovne vojne grozila katoliški edinosti in katoliškemu življenju velika nevarnost, je potem nastopila jasno doba miru in javne razmere so se začele take lepo urejevati, kakor smo to spričo bližajočih se slovesnih obletnic v svojih molitvah želeli Mi, da bi se dejansko uredile ter se pod zaščito in po priprošnji sv. Venceslava ohranile še nadalje. Da bi se pač te naše želje ne nehale uresničevati; saj bo složno sodelovanje obeh oblasti, cerkvene in državne, kakor se o tem vsak lahko prepriča, temu narodu gotovo v veliko korist.

Toda tudi naši dragi sinovi na Angleškem, Škotskem in Irskem, ki so tako neomajno ostali zvesti svoji veri in se v svoji goreči pobožnosti skoraj niso dali prekositi od nikogar, so petdesetletnico Našega mašništva proslavili na čudovit način. Kajti na veličastni prireditvi so spričo neštevilnih množic, ki so se zbrale od vseh strani, proslavili stoletnico, odkar so po hudem nekdanjem preganjanju in stiskanju in še nekoliko pozneje po svojem brezpravnem položaju dosegli svoje državljanske pravice in svobodno izpovedovanje svoje vere. Posebno veseli smo bili, da Angleži, Škoti in Irci pri obhajanju teh slovesnosti in pri spominu na stare dogodke niso nikogar dolžili preteklih krivic, temveč so premišljevali le to, kako bi pridobljeno svobodo izkoristili spočetka v manjši, potem pa v vedno večji meri za vestno in vsestransko izpolnjevanje Kristusovih zapovedi in kako bi obenem kajpada v dolžni pokorščini do državnih oblasti pospeševali javni blagor.

Iz več razlogov pa si smemo velik del te stoletne proslave pripisovati tudi Samim sebi; kajti če je prav, da se Namestnik Kristusov vsekdar veseli sreče

svojih sinov, je bilo to še veliko bolj primerno ob tej priliki, ob spominu na končno prestane bridkosti, katere so velikodušno in plemenito, vztrajno in pogumno prenašali predniki teh katoličanov pri obrambi svoje vere in svoje zveze z rimsko Cerkvijo. Da, imeli smo po božji milosti še to srečo, da smo po onih dostojno opravljenih slovesnostih mogli veselje svojih sinov iz Anglije, Škotske in Irske na najlepši način ovenčati. Kajti po končani vsestranski in natančni preiskavi smo vrsto onih junaških mož, ki so v dobi imenovanega preganjanja katoličanov, čeprav ne v enem in istem času, vendar pa vsi skupaj branili iste pravice Kristusa in njegove Cerkve, po svoji papeški oblasti, za katero so prestali mučeniško smrt, prišteli vrsti blaženih v nebesih. Tako se je zgodilo, da se je petdesetletnica Našega mašništva, katero je okrasila mučeniška čast, priznana Armencu bl. Kozmu iz Karboniana, ki je tako gorel za cerkveno edinost, da je zanjo prelil svojo kri, bližala svojemu koncu okrašena z mučeniško palmo in častmi, ki smo jih priznali tako številnim mučeniškim žrtvam.

6. Beatifikacije.

Da sila in krepost Tolažnika Sv. Duha tako rekoč vedno delujeta in poljeta po žilah sv. Cerkve, dokazuje zadosti jasno končna zmagà pravkar naštetih mučenikov; ali pa ne dokazuje istega zadosti jasno tudi število onih dragih svetniških vzorov, ki smo jih meseca junija postavili vernikom za zgled? Naj spomnimo potem na to, kako številna množica domačinov in tujcev je z Nami vred v veličastnem svetišču sv. Petra počastila one, ki so bili pred kratkim proglašeni za blažene: namreč Klaudija de la Colombière, slavnega člana Družbe Jezusove, ki ga je Jezus imenoval ne samo svojega »zvestega služabnika« in ga dal sv. Marjeti Mariji Alacoque za duhovnega voditelja, temveč mu je pri razširjanju pobožnosti do svojega presvetega Srca med krščanskim ljudstvom poveril odlično nalogo; Terezijo Marjeto Redi, iz reda karmeličank in po rodu iz Florence, cvet mladosti in nedolžnosti; Frančiška Marijo iz Camporossa, ki je malodane v naši dobi 40 let od vrat do vrat prosjačil za miloščino in dajal pri tem tako lep zgled in tako božansko modre in svete nauke, da so ga preprosti ljudje in omikanci smatrali za drugega Frančiška Asiškega in da so ga prebivalci Genove, ki so ga spoštovali in častili že pred smrtjo, tudi po smrti do danes ohranili v živem spominu in spoštovanju. Kako pa naj popišemo veselje, ki Nas je navdalo, ko smo v isti vatikanski cerkvi javno počastili blaženim prištetega Janeza Bosco? Vzbujal se nam je prijeten spomin na tista leta, ko smo v zori svojega svečeništva imeli priliko razgovarjati se s tako čudovito modrim možem in občudovati usmiljenost našega Boga, ki je resda »občudovanja vreden v svojih svetnikih«, da je na tako moder način postavil bl. Janeza za tako dolgo dobo nasproti zlobnim strankam ljudi, ki so delali na to, da bi krščansko vero popolnoma zatrli in poteptali najvišjo oblast rimskega papeža z zasramovanjem in obrekovanjem. On, ki je še kot mlad deček imel navado zbirati svoje tovariše k skupni molitvi in k pouku o krščanskih resnicah, katerega jim je sam delil, je pozneje, ko je postal duhovnik, vse svoje misli in svoje skrbi posvetil pravi vzgoji mladine, ki je bila zvijačnosti zlobnih ljudi tako zelo izpostavljena; s tem da je zbiral okoli sebe mlade ljudi, jih rešil mnogih nevarnosti in jih učil pošteno živeti po krščanskih zapovedih; za to svoje vedno večje delo je potem pridobil tovarišev s tako velikim uspehom, da je Cerkvi postavil na razpolago novo in to številno četo bojevnikov; ustanavljal je učne in obrtne zavode, v katerih so se mladi ljudje učili znanosti in obrti, tu pri nas kakor tudi v tujih deželah; končno je tudi mnogo članov svoje družbe pošiljal med pogane označevati kraljestvo Kristusovo. Ko smo v Cerkvi sv. Petra vse to premišljevali, Nam je živo stopilo pred oči, kako ima Bog navado v posebno težkih časih podpirati in krepiti svojo Cerkev s posebno primerno pomočjo in kako je prav

to znamenje posebne Previdnosti Najvišjega Delilca vseh dobrot, da smo po sklepu tako dolgo pričakovanega miru s kraljevino Italijo priznali nebeške časti kot prvemu — Janezu Bosco, ki je kršitev pravic Apostolske Stolice tako zelo obžaloval in si ne enkrat prizadeval za to, da bi se po popravi krivic nesrečni razpor, ki je Italijo iztrgal iz očetovskega objema papeževega, zopet prijateljsko poravnal.

7. Praznovanje svetega leta.

Ne moremo si kaj, čistiti bratje, ljubljeni sinovi, da se ne bi na tem mestu spomnili izredne množice katoliških vernikov, ki so se v tem letu, prihajajoč od zunaj, kot božjepotniki shajali v Rimu: četudi jih prav za prav ni mogoče imenovati božjepotnike ali tujce, ker v hiši skupnega Očeta pač nikogar ni mogoče smatrati za tujca. Zares smo zrl pred seboj prizor, ki se nam je iz več razlogov tako zelo prikupil. Ali isto versko prepričanje in isto spoštovanje do vrhovnega Dušnega Pastirja pri tolikem številu narodov, ki se sicer med seboj razlikujejo po značaju, po mišljenju in po navadah, nista zadosti jasno in odkrito oznanjala tiste edinosti in vesoljnosti, s katerima je njen božji Ustanovitelj hotel označiti svojo Cerkev? V gotovih letnih časih pa skoraj ni dneva, ob katerem bi Rim ne bil videl prihajati in pobožno obiskovati svoja slavnejša svetišča trum vernikov iz italijanskih škofij, od drugih evropskih narodov in celo iz prekomorskih dežel, ki jih loči od njega skoroda neskončni ocean. Da v tem oziru za zunanji božjepotniki niso čisto nič zaostajali prebivalci mesta Rima, ki so rimskemu papežu kot svojemu škofu veliko bližje in so, da bi si pridobili svetoletne odpustke, obiskovali bazilike po navadi z velikimi slovesnostmi, tega vendar nikakor ne smemo zamolčati. Dne 1. dec. se je od teh naših sinov iz Naše škofije zbrala v cerkvi sv. Petra za pridobitev odpustka tako ogromna množica, da največje cerkve na svetu morda še nikdar niso videli tako napolnjene.

Vsem tem, ki so kar po celih skupinah prosili za pristop do Nas, smo drage volje ustregli in bili njihove navzočnosti izredno veseli. Ko smo druge za drugim sprejeli toliko tisoč ljudi, posebno iz vrst mladine, so naše nagovore poslušali s tako veliko pozornostjo in tako rekoč s tako velikim koprnjenjem ter dali svoji goreči ljubezni do Nas toliko jasnega in glasnega duška, da smo bili o dosegi svojega namena, ki smo ga imeli pri proglasitvi novega svetega leta, popolnoma prepričani. Kajti, kakor smo že v začetku rekli, nismo imeli prav nobenega drugega namena, kakor da bi le še bolj poživili vero in pobožnost krščanskega ljudstva in tako srečno pripravili pot boljšemu zasebnemu in javnemu življenju; zakaj, če se poslužimo besed svojega prednika blažega spomina, Leona XIII., moramo reči, da »bo tudi javno življenje tem bolj pošteno in popolno, čim bolj bodo napredovali v svoji dušni popolnosti posamezniki«. O koliko prekrasnih zgledov pobožnosti in drugih čednosti nam je nudilo to leto, v katerem so verniki celega sveta hiteli črpat večne dobrote iz zakladnice, ki smo jo odprli iz svoje očetovske darežljivosti, dasi so se okoli njih drugi v svoji lahkornosti pehali za minljivimi posvetnimi rečmi! Ali niso vsi ti, zlasti pa oni, ki bi si bili mnogo lažje pridobili svetoletni odpustek doma, pa so rajši sprejeli nase vse težave in bremena dolgega romanja, dovolj jasno pričali s svojim dejanjem, da imamo nad ničemurnimi minljivimi rečmi tega sveta druge boljše dobrine, ki so naši neumrjoči duši veliko bolj primerne in za katere si mora človek v prvi vrsti prizadevati? Tej naši tolažbi se je pridružila nova tolažba, ko smo v svojih vsakdanjih pogovorih s tako ogromno množico svojih sinov spoznali, kako si oni danes veliko bolj goreče prizadevajo, da bi utrdili kraljestvo Kristusovo med svojimi katoliškimi rojaki in ga razširili med narode,

ki naših nauk in naše omike še ne poznajo. Zato je v tem letu na eni strani napredovala katoliška Akcija, s katero je treba podpirati in pospeševati apostolsko delo duhovnikov, na drugi strani pa se je nabrala veliko večja vsota denarja za podpiranje misijonov; zato se na tem mestu s pohvalnim priznanjem spominjamo darežljivosti vseh onih, ki so Nam v spomin Našega jubileja darovali razne premičnine in posode in svete okraske v svrhu misijonov v tako obilni meri.

K o n e c.

Kakor v začetku tega pisma, tako vas, častiti bratje in ljubljeni sinovi, znova pozivamo sedaj na koncu, da se z nami vred kar najpristrčneje zahvalite Bogu za to, da Nam je naklonil tako dolgo dobo naše duhovniške službe, Nas vedno podpiral s svojo pomočjo in Nas zlasti v tem letu napolnil s tako velikimi tolažbami. Po zahvali, ki smo jo za tako obilne dobrote dolžni Bogu, se potem posebe zahvaljujemo vsem onim, katerih se je Bog pri podeljevanju teh dobrot milostno in modro posluževal tako rekoč kot svojega orodja; namreč vladarjem narodov, ki so Nam poslali dragocene darove, svojim narodom olajšali potovanje k Nam in Nam izrazili svojo veliko naklonjenost; dalje vsej veliki družini katoličanov, ki so se razpisanega popolnega odpustka ali doma ali pa v Rimu poslužili na tako lep način, da so s tem sijajno dokazali svojo vero in svojo pobožnost ne samo svojemu skupnemu Očetu, ampak tudi drugim vernikom. Ali naj ti sadovi čednosti v toku časa polagoma razpadejo in izginejo? Nikakor ne. Boga stvarnika in vladarja človeškega rodu prosimo in upamo, da bo krščanska ljubezen povsod ublažila strankarske razdore in da se bodo državljani v svojem zasebnem in javnem življenju ravnali po zapovedih evangelija in tako ohranili popolno slogo med seboj in z državno oblastjo in da si bodo za zgled pridobili tistih čednosti, s katerimi bodo lahko srečno dokončali pot iz svoje zemeljske v nebeško domovino.

Vsi, ki so od več strani in v preteklih mesecih večkrat prosili, naj bi velje nad naštetimi duhovnimi dobrotami nekoliko podaljšali, so zaprosili za stvar, ki sicer ni v navadi; a da tem prošnjam ugodimo, Nas v prvi vrsti nagiba skrb za skupni blagor in pa Naša želja, da s tem pokažemo svojo še večjo hvaležnost. Zato pa po svoji apostolski oblasti in neodvisno od vseh drugih določil podaljšujemo popolni odpustek, ki smo ga podelili 6. januarja, ko smo po svoji apostolski konstituciji *Auspiciantibus Nobis* napovedali novo izredno sveto leto, pod istimi pogoji do konca meseca junija prihodnjega leta 1930.

V znamenju tistega miru, ki ga je Jezus Kristus s svojim rojstvom prinesel ljudem, in obenem v dokaz svoje očetovske naklonjenosti Vam medtem, častiti bratje in ljubljeni sinovi, iz srca radi podelimo svoj apostolski blagoslov.

V Rimu pri Sv. Petru, dne 23. decembra leta 1929., v osmem letu našega pontifikata.

Papež Pij XI.

Ta okrožnica naj se vernikom prebere s prižnic. — ČČ. gg. dušni pastirji naj opozorijo vernike zlasti na podaljšanje izrednega svetega leta, in naj jim — če le mogoče — pripravijo priložnost, da se, četudi ponovno, udeležijo odpustkov, ki so združeni s tem časom milosti. (Glej Oglasnik lav. škofije 1929, štev. II., odst. 13.)

Zadevo pojasnjuje tudi odločba v naslednjem odstavku.

Sacrae Poenitentiariae Apostolicae

solutio dubii circa spiritualium gratiarum in Constitutione »Auspicientibus« concessarum prorogationem.¹

Sacrae Poenitentiariae Apostolicae sequens dubium pluries exhibitum fuit pro opportuna solutione:

»Utrum in Litteris Encyclicis Quinquagesimo ante anno die 23. Decembris 1929 datis, quibus Summus Pontifex Indulgentiam Iubilarem iam impertitam in Constitutione Apostolica Auspicientibus Nobis ad alios sex menses, nempe usque ad diem 30. Iunii 1930, prorogare dignatus est, prorogatae etiam censeantur aliae gratiae spirituales in memorata Constitutione concessae et praesertim Indulgentia plenaria quam Sacerdotes, Sacrum litantes, in quolibet Missae Sacrificio acquirere et applicare possint, independenter a Missae applicatione, uni animae in Purgatorio detentae ab ipsis ad libitum designatae.«

Sacra Poenitentiaria Apostolica, die 14. Ianuarii 1930, re mature considerata, respondendum censuit: **Affirmative.**

Facta autem de praemissis relatione Ssmo D. N. Pio divina Providentia Papae XI. ab infrascripto Cardinali Poenitentiario Maiore in audientia diei 17. Ianuarii 1930, idem Ssmus Dominus responsum Sacrae Poenitentiariae benigne approbavit et confirmavit.

Datum Romae, ex Sacra Poenitentiaria Apostolica, die 23. Ianuarii 1930.

L. Card. Lauri, Poenitentiarius Maior.

L. ✠ S.

I. Teodori, S. P. Secretarius.

¹ Acta Apostolicae Sedis, Ann. XXII. (27. Ian. 1930), Num. 1, pag. 43 sq.

Spravna pobožnost za preganjane kristjane na Ruskem.

Velečastiti gospodje duhovniki in dragi verniki!

Iz časopisja že veste, kako preganja sedanja boljševiska krutovlada na Ruskem vse, kar je v zvezi z Bogom in s sveto vero. Brezbožniki podirajo cerkve in razstreljujejo samostane, sežigajo svete podobe, ropajo zvonove in cerkvene predmete, odpravljajo praznike in z nasiljem zabranjujejo službo božjo, zapirajo in morijo, kakor katoliške, tako pravoslavne škofe in duhovnike in tudi služabnike drugih veroizpovedanj, ljudstvo, zlasti mladino, pa zavajajo v brezverstvo in v sovraštvo do vere. Po najnovejših vesteh je kongres brezvercev izdelal program, po katerem naj se po petih letih uniči v sovjetski Rusiji vsaka religija.

Sveti Oče Pij XI., ki pri vsaki priložnosti kaže svojo skrb in ljubezen do vzhodnih narodov, posebej še do nesrečne Rusije, je izdal na Svečnico t. l. pismo, v katerem obsoja divjo gonjo zoper sveto vero na Ruskem ter daje navodila, kaj nam je storiti, da odvrnemo od svojih hudo izkušanih bratov v Kristusu neznosno zlo, ki jih tlačí.

Papeško pismo se glasi:

»Globoko nas pretresajo strašna in bogokletna zločinstva, ki se dan za dnem ponavljajo in naraščajo proti Bogu in proti dušam brezštevilnih prebivalcev Rusije, tako dragih našemu srcu že zato, ker toliko trpe in ker je med

njimi toliko vernih in plemenitih sinov in služabnikov naše sv. katoliške cerkve, vernih in plemenitih do heroizma in mučeništva.

Že od začetka našega vladanja smo si po zgledu našega prednika blažene-
nega spomina Benedikta XV. z vsemi močmi prizadevali, da bi ustavili gro-
zovito preganjanje in odvrnili veliko nesrečo od teh narodov. Vladam, zasto-
panim na konferenci v Genovi (1922), smo nujno predlagali, naj bi se sporaz-
umele na skupno izjavo, ki bi mogla prihraniti mnogo gorja Rusiji in vsemu sve-
tu, naj namreč kot pogoj za kakršnokoli priznanje sovjetske vlade zahtevajo:
spoštovanje vesti, svobodo vseh veroizpovedi in cerkvenega premoženja.

Ti trije pogoji bi bili koristni predvsem cerkvam, ločenim od katoliške
edinosti, a so bili, žal, odklonjeni zaradi svetnih koristi, ki bi bile mnogo bolj
zavarovane, ako bi bile razne vlade spoštovale predvsem božje pravice. Isto-
tako je bilo odklonjeno naše posredovanje za ohranitev svetih posod in podob,
ki so tako drage vsem vernim Rusom. Vendar smo imeli tolažbo, da smo rus-
kega patriarha Tihona, sicer ločenega od edinosti, rešili smrtne kazni. Obenem
pa smo s plemenitimi darovi katoliškega sveta nad 150.000 otrok rešili strašne
smrti; naši odposlanci so jih vsak dan hranili toliko časa, dokler niso bili pri-
siljeni zapustiti Rusijo, ko je ruska vlada tisoče nedolžnih otrok rajši izročila
smrti, samo da jih ne bi mogla hraniti krščanska ljubezen.

Ta bogokletna brezbožnost se ne obrača samo proti duhovnikom in od-
raslim vernikom, med katerimi poleg drugih žrtev pozdravljamo posebno naše
predrage sinove, katoliške duhovnike in redovnice v ječah in v pregnanstvu,
med njimi dva škofa, Boleslava Sloskana in Aleksandra Frisona in našega pred-
stavitelja za slovanski obred, katoliškega eksarha Leonida Fjodorova. Še več!
Voditelji brezbožnikov in organizatorji »protiverske fronte« hočejo predvsem
pokvariti mladino, zlorabiti njeno preprostost in nevednost; namesto da bi ji
dajali izobrazbo in vzgojo, ki končno ne more uspevati brez vere, pa jo orga-
nizirajo v »Zvezi borbenih brezbožnikov«; нравno in gospodarsko propadanje
zakrivajo z nečloveško agitacijo, da otroci izdajajo starše, rušijo in oskrunjajo
svetišča ter duše zastrupljajo s pregrehami in najsrmotnejšimi zablodami; toda
s temi udarci proti veri in Bogu razdirajo omiko in samo človeško naravo.

Proti tem zločinom, ki smo jih večkrat z bolestjo omenili v naših nagovori
in v naši okrožnici o vzgoji mladine, nismo prenehali vsak dan moliti in tudi
druge spodbujati k molitvi za milijone duš, odrešenih po krvi Jezusa Kristusa,
a takorekoč prisiljenih, da omadežujejo sv. krst in starodavno rusko pobož-
nost do presvete Device. Da bi v tem prizadevanju imeli sodelavce, smo usta-
novili posebno »Komisijo za Rusijo«. Že od prvih tednov našega vladanja smo
potrdili in z odpustki obdarili vzdih: »Odrešenik sveta, reši Rusijo« ter v zad-
njih mesecih tudi dve molitvi k sv. Tereziji Deteta Jezusa. Odobrili smo, da je
naš Vzhodni zavod pričel javna predavanja za širše občinstvo o bogokletni
brezbožnosti v sovjetski Rusiji; z veseljem smo ugotovili, da so temu zgledu en
mesec pozneje sledila podobna zborovanja v Londonu, Parizu, Ženevi, Pragi
in drugod.

Toda naraščajoča javna in uradna bogokletna brezbožnost zahteva še
splošnejše zadoščenje. O zadnjih božičnih praznikih je bilo zaprtih več stotin
cerkvâ, je bilo sežganih veliko število svetih podob, ukazano je bilo delo v to-
varnah in šolah, odpravljena je bila nedelja, a kar je še hujše, delavce v to-
varnah se sili k odpadu od vere in Boga pod kaznijo, da se jim sicer vzamejo
krušne, stanovanjske in oblačilne karte, brez katerih v Rusiji ni mogoče dobiti
živeža, stanovanja in obleke. Vrhu tega so v mestih in vaseh prirejali nesram-
ne maskerade, katere so o božiču v sami Moskvi videli celo zastopniki tujih
držav; videli so obhode avtomobilov, na katerih so dečki v cerkvenih oblačilih
zasramovali križ in nanj pljuvali; na drugih avtomobilih so bila velika božična

drevesa, na katera so bile za vrat obešene podobe, ki so predstavljale katoliške in pravoslavne škofo. V središču iste Moskve pa so drugi mladiči na najgnusnejši bogokletni način zasramovali sveti križ.

Da bi mi sami na kar najboljši način mogli zadoščevati za te bogokletne zločine in da bi vernike sveta povabili k zadoščevanju, smo se odločili, da bomo na praznik sv. Jožefa, dne 19. marca, v cerkvi sv. Petra na grobu prvaka apostolov darovali zadostilno in prošnjo sveto mašo za tako krute žalitve božjega Srca, za zveličanje duš v tako težkih preiskušnjah in za tolažbo našemu predragemu ruskemu narodu, da bi končno že nehala ta strašna nadloga in da bi se posamezniki in narodi vrnili k edinosti edine črede Odrešenika in Rešitelja, našega Gospoda Jezusa Kristusa. Presveto Srce bomo prosili usmiljenja za žrtve in za same rablje, potem pa bomo prosili priprošnje Presvete in Brezmadežne Device Marije, njenega prečistega ženina sv. Jožefa, zaščitnika vesoljne cerkve, posebne zaščitnike Rusije, svete Angele, sv. Janeza Krstnika, sv. Nikolaja, sv. Bazilija, sv. Janeza Zlatousti, sv. Cirila in Metoda, druge svetnike in zlasti sv. Terezijo Deteta Jezusa, kateri smo posebno priporočili bodočnost teh duš.

Trdno zaupamo, da se bodo tej slovesni pobožnosti in našim molitvam pridružili vsi katoliški škofje in ves krščanski svet, bodisi istega dne, bodisi kak drug dan.

V zaupanju, da bo božja Previdnost pripravila in dala potrebna sredstva za poravnavo npravnega in gmotnega opustošenja v teh neizmernih pokrajinah, ki tvorijo eno šestino vsega sveta, bomo z vso dušo vztrajali v tej zadostilni in prošnji molitvi, da **bomo priklicali božje usmiljenje na ruski narod.**

Vsem, ki se bodo nam v tej molitveni križarski vojski pridružili, pa v tem zaupanju od srca podeljujemo apostolski blagoslov kot poroštvo nebeških milosti.

Dano v Rimu, pri sv. Petru, dne 2. februarja, na Svečnico, l. 1930.

Papež Pij XI.¹

Že dne 11. januarja t. l. je Apostolstvo sv. Cirila in Metoda po olomuškem nadškofu dr. Leopoldu Prečanu dvignilo javen protest ali ugovor proti grozovitostim ruskih boljševikov. Slični protesti prihajajo iz raznih držav, iz Anglije, Švedske, Francoske, Nemške, Avstrije itd. V mnogih škofijah so že odrejene posebne pravne pobožnosti za preganjane kristjane na Ruskem.

Tudi mi Lavantinci se bomo radi pridružili »molitveni križarski vojski«, kakor to želijo sveti Oče. Zato naročam naslednje:

1. V nedeljo, 16. marca, naj gg. dušni pastirji vernikom preberejo s prižnice to odredbo obenem s papeškim pismom ter jim na podlagi v javnosti znanih poročil iz Rusije zadevo, če treba, še natančneje pojasnijo. Tudi naj oznanijo nadaljnji spored pravnih pobožnosti.

2. Povabijo naj vernike in naj jim priskrbé priložnost, da bodo v velikem številu opravili sveto spoved ter na praznik sv. Jožefa darovali — če mogoče, skupna — sveta obhajila za odvrnitev preganjanja od ruskih kristjanov. Tudi velikonočno in druga sveta obhajila se morejo obrniti na isti namen.

3. Na predvečer praznika sv. Jožefa, v torek, 18. marca, naj se po večni luči zvoní četrt ure z vsemi zvonovi.

4. Na praznik sv. Jožefa, 19. marca t. l., naj se:

a) v pridigi o sv. Jožefu, zaščitniku sv. Cerkve, omeni težki položaj, v katerem se nahaja Cerkve na Ruskem;

b) slovesna sveta maša naj velja kot pravna in molitvena sodaritev z najsvetejšo daritvijo svetega Očeta za Rusijo;

¹ Kraljestvo božje, 1930. Str. 53 nsl,

c) popoldne naj se priredi molitvena ura pred izpostavljenim Rešnjim Telesom, z rožnim vencem, litanijami vseh svetnikov ter s spodaj natisnjeno »molitvijo za Rusijo«.

5. Ob nedeljah in praznikih naj se do nadaljnjega pri popoldanski službi božji (ali kjer bolje kaže, po pridigi pred slovesno sveto mašo) glasno moli z verniki vred omenjena molitev za Rusijo.

6. Duhovniki naj ob sobotah — če rubrike dopuščajo — vlagajo pri sveti maši kolekto »Contra persecutores Ecclesiae« (10. inter diversas), dokler ne bo ta odredba preklicana.

7. Kjer so razmere ugodne, naj se priredijo predavanja in protestna zborovanja proti groznemu preganjanju kristjanov v Rusiji.

V Mariboru, dne 1. marca 1930.

Andrej I. r., škof.

Molitev k sv. Tereziji Deteta Jezusa za Rusijo.

Ljubezniva svetnica, polna sočutja, tolaži naše ruske brate, žrtve dolgega in krvavega protikrščanskega preganjanja. Izprosi jim stanovitnost v veri, napredek v ljubezni do Boga in do bližnjega in v zaupanju do presv. Matere božje; pripravi jim svetih duhovnikov, ki bodo zadoščevali za božjeropne zločine proti sveti evharistiji in za bogokletja; daj, da zacveto, posebno v mladini, angel-ska čistost in krščanske kreposti; da se bo ta plemeniti narod, rešen vsake sužnosti, radovoljno vrnil k edini čredi, ki jo je ljubeče Srce od smrti vstalega Kristusa vso izročilo sv. Petru in njegovim naslednikom, in da bo končno v edinstvu s sveto katoliško Cerkvijo radostno slavil Očeta, Sina in Sv. Duha. Amen.

Odpustek 300 dni vsakokrat; popolni odpustek enkrat v mesecu pod navadnimi pogoji, ako se ta molitev moli vsak dan. — Pij XI. 19. avgusta 1929.

Odrešenik sveta, reši Rusijo!

Vzdih sv. Očeta Pija XI. — 300 dni odpustka (23. maja 1922).

O p o m b a : Lepe podobice Kristusa Kralja z zgornjo molitvijo se morejo naročiti pri vodstvu Bratovščine sv. Cirila in Metoda (Maribor, Glavni trg 7). Ena podobica stane 16 par. — Isto vodstvo bi moglo posredovati, če bi kdo želel za predavanja skioptične slike o preganjanju kristjanov na Ruskem.

20.

Kanonično obiskovanje in birmovanje v letu 1930.

Kanonična vizitacija in birmovanje se vršita v tekočem letu v spodaj navedenih petih dekanijah. Tozadevne doslej veljavne predpise (Codex J. C. can. 786—800; Syn. dioec. Lavantina 1900, cap. XXXVII: pagg. 299—309 et cap. LI: pagg. 493—523) in navodila v Oglasniku lavantinske škofije 1925, št. II., odst. 12. ter 1927, št. III., odst. 19. vzdržujem v polnem obsegu in opomnim čč. gg. dušne pastirje v dotičnih župnijah, naj se natanko po njih ravnaajo. Pri-stavil bi še, da naj se mi p r a v o č a s n o naznani, ako se kje želi, da bi se ob priložnosti svete birme opravilo kakšno posvečenje, blagoslovljenje ali drugo cerkveno opravilo.

Po predlogih mngč. gg. dekanov bo kanonična vizitacija in birmovanje:

I. V dekaniji Maribor ob levem dravskem bregu:

1. v četrtek	15. majnika pri Sv. Martinu pri Vurbergu,
2. v soboto	17. » » Gornji Sv. Kungoti,
3. v nedeljo	18. » » Sv. Marjeti ob Pesnici,
4. v ponedeljek	19. » » Sv. Barbari pri Vurbergu,

5. v torek	20. majnika pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu,
6. v sredo	21. » » Sv. Križu pri Mariboru,
7. v četrtek	22. » » Sv. Marjeti v Selnici ob Dravi,
8. v soboto	24. » » Sv. Martinu v Kamnici pri Marib. in
9. v nedeljo	25. » » Sv. Petru blizu Maribora.

II. V dekaniji Celje:

1. v soboto	31. majnika pri Sv. Martinu na Teharjih,
2. v nedeljo	1. junija pri Sv. Danielu v Celju,
3. v ponedeljek	2. » » Sv. Nikolaju v Žalcu (consecr. altaris)
in v torek	3. » » Sv. Nikolaju v Žalcu (sveta birma),
4. v sredo	4. » » Sv. Petru v Savinjski dolini in
5. v četrtek	5. » » Sv. Marjeti na Polzeli (sveta birma)
in v petek	6. » » Sv. Marjeti na Polzeli (consecr. altaris).

III. V dekaniji Braslovče:

1. v ponedeljek	9. junija pri Sv. Mariji vnebovzeti v Braslovčah,
2. v torek	10. » » Sv. Martinu ob Paki,
3. v sredo	11. » » Sv. Andražu nad Polzelo,
4. v četrtek	12. » » Sv. Mihaelu na Vranskem,
5. v soboto	14. » » Sv. Juriju pod Taborom,
6. v nedeljo	15. » » Sv. Stefanu na Gornjskem in
7. v ponedeljek	16. » » Sv. Pavlu pri Preboldu.

IV. V dekaniji Dolnja Lendava:

1. v soboto	21. junija pri Sv. Ladislavu v Beltincih,
2. v nedeljo	22. » » Sv. Križu v Črensovcih,
3. v ponedeljek	23. » » Sv. Katarini v Dolnji Lendavi,
4. v torek	24. » » Sv. Jakobu star. v Dobrovniku,
5. v sredo	25. » » Sv. Mariji v Turnišču,
6. v četrtek	26. » » Presv. Srcu Jezusovem v V. Polani in
7. v soboto	28. » » v župniji Vnebohod Gospodov v Bogojini.

V. V dekaniji Šmarje:

1. v ponedeljek	7. julija pri M. B. vnebovzeti v Šmarju pri Jelšah,
2. v torek	8. » » Sv. Vidu pri Grobelnem,
3. v sredo	9. » » Sv. Martinu na Ponikvi ob južn. žel.,
4. v četrtek	10. » » Sv. Magdalen v Dramljah,
5. v soboto	12. » » Sv. Juriju ob južn. žel.,
6. v nedeljo	13. » » Sv. Magdalen v Slivnici pri Celju,
7. v ponedeljek	14. » » Sv. Stefanu pri Žusmu,
8. v torek	15. » » Sv. Valentinu na Žusmu,
9. v sredo	16. » » Sv. Jerneju v Zibiki in
10. v četrtek	17. » » Sv. Mariji na Sladki gori.

V Mariboru, dne 26. februarja 1930.

† Andrej l. r., škof.

Sveta birma v mariborski stolnici

bo po navadi na binkoštni praznik, dne 8. junija 1930, kar naj čč. gg. dušni pastirji, kjer je potrebno, oznanijo vernikom s pridržnice; ob 9. uri bo slovesna pontifikalna sv. maša, potem pa takoj birmovanje.

21.

Zakon o osebnih imenih.¹

(vkolikor se tiče voditeljev matičnih knjig).

Osnovne določbe.

Člen 1.

Ime v zmislu tega zakona je trajna označba, s katero se fizične osebe razlikujejo med seboj.

Za razlikovanje pravnih oseb se rabijo njih nazivi; na te kakor tudi na trgovinske firme in zaščitne žige se ne nanašajo predpisi tega zakona.

Člen 2.

Vsak državljan kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev dobi in nosi ime, ki je sestavljeno iz rodbinskega in rojstnega imena.

V vseh uradnih spisih, listinah in seznamkih, kjer se označujejo osebe, se mora najprej navesti rodbinsko, potem pa rojstno ime.

Državljan kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se ne sme označevati z imenom, ki bi imelo razen rodbinskega in rojstnega imena še dodatek pred rodbinskim ali rojstnim imenom ali za njim, kolikor ni to predpisano, odnosno dopuščeno s tem zakonom.

Člen 4.

Spore, nastale zbog imena, ki ga mora nositi fizična oseba po določbah tega zakona, rešujejo občupravna oblastva prve stopnje.

Če je izreklo pristojno sodišče glede na pravno činjenico, ki vpliva po določbah tega zakona tudi na ime dotične osebe, končno razsodbo, je upravno oblastvo pri eventualnem odločanju o o imenu vezano na to razsodbo.

O rodbinskem imenu.

Člen 6.

Rodbinsko ime dobi, oziroma nosi:

1. z rojstvom, ne glede na rojstni kraj, zakonsko dete po zakonskem očetu;

2. z rojstvom, ne glede na rojstni kraj, nezakonsko dete po nezakonski materi;

3. s sklepom občupravnega oblastva prve stopnje dete, rojeno od neznanne matere ali najdeno na ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, dokler se eden od roditeljev ne izsledi.

Za pravno presojo činjenic, navedenih pod točkama 1. in 2., veljajo predpisi občega državljsanskega prava.

Člen 7.

Nezakonsko dete žene, pravnoveljavno sodno ločene ali razvezane, ali vdove dobi in nosi deklinško rodbinsko ime svoje matere, t. j. rodbinsko ime, ki ga je dobila po pokolenju in ga nosi mati.

O rojstnem imenu.

Člen 9.

Pravica in dolžnost, določiti detetu, ko se rodi, rojstno ime, pripada v prvi vrsti očetu, odnosno nezakonski materi; če zakonskega očeta ni, preide ta pravica, odnosno dolžnost, na mater, če pa te ni ali če je dete najdenec, na občeppravno oblastvo prve stopnje.

¹ »Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« z dne 26. II. 1929, št. 47/XXI.

Izpremembra imena zbog rodbinsko-pravnih razmerij.

Člen 10.

Rodbinsko ime se izpremeni:

1. s pozakinitvijo (legitimatio);
2. z omožitvijo;
3. s posvojitvijo (adoptio).

Člen 11.

S pozakinitvijo izgubi pozakonjenec rodbinsko ime svoje nezakonske matere ter prejme rodbinsko ime svojega očeta, če se pozakonitev vpiše v matično knjigo. Formalnosti, ki jih je treba izpolniti, da se more izvršiti ta vpis, predpisujejo določbe, ki se nanašajo na pozakonitev.

Člen 12.

Če je pristojno sodišče pravnomočno odločilo, da deteta, ki je vpisano v matično knjigo kot zakonsko, ni smatrati za zakonsko, izgubi tako dete rodbinsko ime, ki ga je nosilo po dozdevnem očetu, ter prejme deklinško rodbinsko ime svoje matere.

Člen 14.

Primoženo rodbinsko ime obdrži žena tudi, če se zakon loči.

Če se zakon pravnoveljavno razveže, ima žena, ki po sodni odločbi ni kriva ali je spoznana samo za sokrivo razveze zakona, pravico, voliti med primoženim in svojim deklinškim rodbinskim imenom; če pa zadeva vsa krivda ženo, sme obdržati moževo rodbinsko ime samo z njegovim pristankom, sicer dobi zopet svoje deklinško rodbinsko ime.

Če se zakon s pravnoveljavno sodno odločbo razveljavi, izgubi žena primoženo rodbinsko ime ter prevzame zopet rodbinsko ime, ki ga je nosila pred to omožitvijo.

Če zakonski mož umrje, obdrži vdova rodbinsko ime svojega umrlega moža, dokler ne nastopi činjenica, ki povzroči po tem zakonu izpremembro rodbinskega imena.

Izpremembra imena po odločbi oblastva.

Člen 17.

Kdor dokaže po dovršenem 21. letu starosti, da ga rodbinsko ime, ki ga je dobil z rojstvom po očetu ali po nezakonski materi, odnosno s pozakinitvijo, ovira brez lastne krivde v poštenem prizadevanju za vsakdanji obstanek ali da mu sicer povzroča bistveno škodo, ima pravico zahtevati, da mu pristojni veliki župan¹ dovoli, izpremeniti rodbinsko ime.

Izpremembra rodbinskega imena se mora dovoliti, če meri v glavnem na to, da se točneje identificirajo osebe istega rodbinskega imena.

Člen 18.

Prošnjo, odnosno zahtevo za izpremembro rodbinskega imena, opremljeno s potrebnimi dokazi, je treba vložiti pri občeupravnem oblastvu prve stopnje.

Predlagatelj sme navesti v prošnji, odnosno zahtevi, več rodbinskih imen, izmed katerih želi nositi eno po odločbi oblastva.

Zaradi eventualnih ugovorov mora občeupravno oblastvo prve stopnje prejeta prošnja objaviti po predpisih, ki veljajo v administrativnem postopanju.

Izpremambi rodbinskega imena vobče more ob predložitvi dokazov ugovarjati oni, čigar pravice in interesi bi bili s pozitivno rešitvijo oškodovani ali resno ogroženi.

¹ Sedaj: ban (kar velja tudi za naslednje).

Odobritvi zahtevanega rodbinskega imena morejo ugovarjati le nositelji istega rodbinskega imena (soimenci).

Ugovore brez dokazov, odnosno take, ki nasprotujejo določbi predhodnega odstavka, mora občeupravno oblastvo prve stopnje zavrnilo že ob vložitvi.

Člen 19.

Rojstno ime ostane vse življenje neizpremenjeno.

Vendar pa sme na obrazloženo prošnjo minister za notranje posle izjemoma dovoliti izpremembo rojstnega imena, če se je uveril, da so razlogi za to res tehtni in da ne nasprotujejo predpisom prosilčeve vere.

Člen 20.

Kdor skladno z veljavnimi predpisi izpremeni svojo versko pripadnost, si lahko pri tej priliki sam izbere drugo rojstno ime; isto velja tudi za one, ki vstopijo v cerkveni red.

V obeh primerih se mora prijaviti izprememba rojstnega imena pristojnemu velikemu županu,¹ ki odredi, ko je ugotovil obstoj gorenjih činjenic, vpis v matično knjigo.

Vpis imen v matične knjige.

Člen 23.

Vsak porod, vsaka ženitev in vsak primer smrti se vpiše po veljavnih predpisih v matične knjige, pri čemer se označijo rodbinska in rojstna imena dotičnih oseb.

Vpis rodbinskega imena se mora izvršiti tako, da se ime točno ujema z matično vknjiženim rodbinskim imenom prednika, od katerega izhaja po členu 6., odnosno 10., tega zakona.

Vpis rojstnega imena se vrši redoma po želji osebe, ki je po členu 9. tega zakona poklicana, določiti rojstno ime detetu. Vodja matičnih knjig sme odklanjati vpis samo onih rojstnih imen, ki žalijo verska čuvstva, ki nasprotujejo narnosti ali ki so sicer žaljiva.

Člen 24.

Roditelji morajo najkasneje v 30 dneh po rojstvu prijaviti porod s potrebnimi podatki pristojnemu vodji matičnih knjig ter mu rojenca pokazati.

Za točno izpolnitev tega predpisa so odgovorne poleg roditeljev tudi osebe, ki poklicno pomagajo pri porodu (zdravniki, babice, bolničarke), če so bile zaposlene pri njem.

Člen 25.

Če bi se moralo ob vpisu rojstva v matično knjigo glede na predpise člena 23. tega zakona vpisati ime po starem pravopisu ali pa ime srbskega, hrvatskega ali slovenskega izvora zoper pravila srbskega, hrvatskega ali slovenskega pravopisa, mora vpisati vodja matičnih knjig ime skladno s pravili tega pravopisa.

Če pa izjavi detetov oče, odnosno oče njegove nezakonske matere, pred vodjo matičnih knjig pismeno ali pred dvema pričama ustno na zapisnik, da ne odstopa od vpisa rodbinskega imena točno po predpisih člena 23. tega zakona, se mora vzeti ta izjava v poštev, vendar pa samo ob dokazani činjenici, da se je vpisovalo rodbinsko ime dotičnega rodu v poslednjih 60 letih v rojstveno matico tako, kakor zahteva oče.

Prav to velja tudi za rojstno ime, če tak oče ne odstopi od želje, ki jo je izrazil v tem pogledu pred vodjo matičnih knjig.

Člen 26.

Vsakdo ima pravico, zahtevati za svoje ime pravilnost, odnosno popravek vpisa ali izpiska iz matičnih knjig, če se ne sklada s predpisi tega poglavja.

Isto pravico ima tudi prednik glede vpisov, ki se tičejo njegovih potomcev.

Člen 27.

Popravek matičnega vpisa za svoje rodbinsko ime ima pravico zahtevati vsakdo, najsi se je izvršil vpis po predpisih člena 23. tega zakona, in sicer:

1. če dokaže, da se je pisalo rodbinsko ime prednikov drugače, nego je vknjiženo v matici;

2. če gre za zgolj pravopisne razlike ter se želi popravek skladno s členom 25. tega zakona;

3. če želi, da se piši rodbinsko ime po pravilih fonetike.

Nihče ne more zahtevati popravka matično vpisanega imena, s katerim bi se prekršil predpis prvega odstavka člena 26. tega zakona.

Člen 28.

Vsaka izprememba imena, dovoljena po členih 17. in 19., odnosno po členu 20. ali v primeru člena 27. tega zakona, se mora vpisati v matične knjige.

Če zahteva razsodba po prvem odstavku člena 4. vpis v matično knjigo, mora izdati veliki župan vodji matice ustrezno naredbo.

Ko se vpiše izprememba imena, je treba navesti poleg točne in skladne označbe imena tudi rešitev velikega župana, ki odloči o vpisu izpremembe v matično knjigo.

Člen 29.

Najdenec ali dete neznanih roditeljev se vpiše v matično knjigo z rodbinskim in rojstnim imenom, ki ju določi občeupravno oblastvo prve stopnje, v čigar območju je bilo dete najdeno.

Če se naknadno ugotovi pokolenje tega deteta, mora povzročiti občeupravno oblastvo po pristojnem velikem županu uradni popravek.

Vpisovanje imen v občinsko knjigo domovincev.

Člen 30.

Vsa občinska oblastva morajo prilagoditi vpisovanje imen v knjige predpisom tega zakona, kadar vodijo knjige pristojnih državljanov, najsi jim vodstvo matičnih knjig ni poverjeno.

Da bi moglo občinsko oblastvo glede oseb, ki so pristojne vanjo, vpisovati vse pojave, ki se matično vknjižujejo, mora sporočiti vodja matičnih knjig vsak primer matičnega vpisa domovinski občini dotične osebe, če pa je ta občina sporna ali neznan, občini rednega bivališča, in če stalnega bivališča ni ali če gre za tuje državljane, pristojnemu občeupravnemu oblastvu.

Izjeme od osnovnih določb.

Člen 31.

Zaradi identifikacije sme rabiti, kdor hoče, tudi rojstno ime zakonskega očeta, odnosno nezakonske matere. V tem primeru se postavlja med rodbinsko in rojstno ime dotične osebe začetnica očetovega, odnosno materinega imena. Če pa za identifikacijo tudi to ne zadošča, se sme navesti celotno rojstno ime očetovo, vendar tako, da se postavi v obliki svojilnega pridevnika med rodbinsko in rojstno ime. (Zgled: Petrović M. Djuro ali Petrović Markov Djuro ali Krstić Živojinova Ana, in za zgled nezakonskega pokolenja: Jurković Olgin Dušan).

¹ Sedaj: ban (kar velja tudi za naslednje).

Pristavki »mlajši«, »starejši« kakor tudi njih običajne kratice se ne smatrajo za njih imenske sestavine ter se smejo rabiti, če je to potrebno zaradi identifikacije.

Člen 32.

V rodbini ali sicer v zasebnem občeivanju se sme rabiti rojstno ime skrajšano ali prikrojeno po običajih.

Pri svojeročnem podpisu sme rojstno ime izostati ali pa se označiti samo z začetnico, ali običajno kratico, razen pri podpisu na vlogah, poslanih oblastvu, ki morajo biti vedno podpisane s polnim imenom.

Člen 33.

Kdor izpolni pogoje dotičnih zakonskih predpisov in more dokazati, da ima akademsko dostojanstvo ali akademski naslov, sme dodajati svojemu rodbinskemu imenu kratico, s katero se običajno označuje dotično akademsko dostojanstvo ali akademski naslov (doktor = dr., inženjer = ing., magister = mr.).

Kdor je dobil diplomo, s katero se mu priznava akademsko dostojanstvo, na inozemski univerzi ali visoki šoli, sme rabiti na ozemlju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev javno dotični akademski naslov samo, če je bila diploma nostrificirana na naši univerzi.

Zgoraj omenjene označbe akademskega dostojanstva, odnosno naslov v zvezi z imenom smejo rabiti edino osebe, ki so predložile domovinski občini dokaz po prvem odstavku tega člena ter zahtevale vpis akademskega naslova v občinski register državljanov.

Člen 34.

Avtorji literarnih ali drugih umetniških del smejo rabiti v zvezi s temi deli izmišljena imena (psevdonime), kolikor to ne nasprotuje določbam kazenskega zakona, zakona o tisku ali zakonskim predpisom o zaščiti avtorske pravice.

Kazenske določbe.

Člen 36.

Kdor rabi tuje ime ali kdor se nazivlje drugače, nego je odrejeno v tem zakonu ali nego je v soglasju s predpisi tega zakona, se kaznuje zaradi prestopka v denarju od 50 Din do 500 Din, ob neizterljivosti pa z zaporom od 1 dne do 10 dni, če ni storil s tem težjega kaznivega dejanja.

Člen 37.

Kdor piše svoje ime vedoma drugače, nego je vknjiženo v rojstni matici, ali zoper predpise tega zakona, se kaznuje v denarju do 300 Din, ob neizterljivosti pa z zaporom do 6 dni.

Člen 38.

Če se ne izpolni dolžnost, predpisana v členu 24. tega zakona, se kaznuje to kot prestopok v denarju do 1000 Din, ob neizterljivosti pa z zaporom do 20 dni.

Člen 39.

Vodja matičnih knjig, ki ne vknjiži imena skladno s predpisi tega zakona ali ki opusti predpisani ali odrejeni vpis imena ali druge dolžnosti, ki so mu naložene s tem zakonom, se kaznuje, ne glede na eventualne disciplinske posledice, v denarju od 100 Din do 1000 Din, če ni storil s tem težjega kaznivega dejanja.

Člen 40.

V zgoraj navedenih primerih prekršitve tega zakona preiskuje in kaznuje občeupravno oblastvo prve stopnje po predpisih kazenskega postopanja, ki velja pri teh oblastvih.

Prehodne in končne določbe.

Člen 41.

Od dne, ko stopi ta zakon v veljavo, rešuje v dobi prvih dveh let zahteve za popravke matičnih vpisov po členu 26. tega zakona občupravno oblastvo prve stopnje, v čigar območju naj se izvrši popravek matičnih knjig.

Člen 42.

Izjema drugega odstavka člena 33. tega zakona ne velja za one državljane naše kraljevine, ki so prejeli do dne 1. decembra 1918. diplomo o priznanju akademskega dostojanstva na univerzi s sedežem na ozemlju bivše avstro-ogrske monarhiije.

Na predležeče določbe se opozarjaje vsi duhovniki, zlasti še voditelji matičnih knjig.

22.

Račun

**kn.-šk. dijaško semenišče Maximilianum-Victorinum v Mariboru,
od 1. julija 1928 do 30. junija 1929.**

A. Prejemki.

1. Preč. ordinariat	184.200.—	Prenos	329.462.03
2. Prispevki gojencev	200.300.—	8. Knjižnica	2.311.80
3. Mensalia	28.900.—	9. Glasba	8.322.50
4. Domače gospodarstvo	35.454.—	10. Davki, zavarovalnine	1.558.90
5. Darovi	9.977.—	11. Ustanove	280.—
6. Razno	1.885.07	12. a) dimnikar	420.—
	<u>460.716.07</u>	b) klepar	3.357.82
		c) ključavničar	1.896.40
		č) mizar	14.916.80
		d) napeljava	
		električne luči	1.592.91
		e) pečar	12.095.—
		f) slikar	5.000.—
		g) steklar	1.268.50
		h) zidar	64.400.16
			<u>104.947.59</u>
		13. Domače gospodarstvo	10.321.40
		14. Pisarna	1.456.85
		15. Razno	1.995.—
		16. Blagajna	60.—
			<u>460.716.07</u>

B. Izdatki.

1. a) meso	46.876.35
b) pecivo	15.864.—
c) mleko	32.628.98
č) špecerija	20.603.80
d) moka, testenine	48.242.75
e) krompir, sočivje	37.687.12
f) mast, olje	10.049.—
g) kuh. potrebščine	12.949.45
	<u>224.901.45</u>
2. Ravnateljstvo	19.200.—
3. Uslužbenci	33.450.—
4. Sobna in kuhinjska oprava	3.979.80
5. Drva, premog	42.713.—
6. Električna luč	4.483.78
7. Kapela	734.—
	<u>329.462.03</u>

Odnos 329.462.03

Maribor, dne 30. junija 1929.

Dr. Jožef Mirt, ravnatelj.

23.

Prijava smrtnih slučajev francoskih državljanov.

Kraljevska banska uprava dravske banovine v Ljubljani je z dopisom od dne 14. februarja 1930, št. 8171/2/II semkaj sporočila tole:

Ker določa člen 20. zakona z dne 15. maja 1929, Ur. l. štev. 61, o konvenciji konzularni in o nastanjanju, sklenjeni dne 30. januarja 1929 v Parizu, da

mora teritorialno oblastvo o smrtnem slučaju državljana ene stranke pogodnice takoj obvestiti konzularnega zastopnika druge države, v čigar območju se je pripetila smrt in mu v najkrajšem času brezplačno vročiti izvod umrličevega smrtnega lista, mi je čast, Vas prositi, da blagovolite opozoriti podrejene župne kot matične urade na gornje določilo z navodilom, da naj o vsakem smrtnem slučaju francoskega državljana obvestijo takoj pristojno politično oblast I. instance ob priključitvi smrtnega lista in na kratko poročajo o okolnostih, v katerih je smrt nastopila.

O tem se obveščajo vsi župnijski uradi z naročilom, naj matične izpiske inozemskih državljanov točno vpošiljajo.

24.

Vsiljiva adventistična propaganda.

Množijo se pritožbe iz raznih predmestij, iz industrijskih ter delavskih središč in od drugod o vsiljivih adventističnih agentih, ki krošnjarijo po hišah z brošurami, traktati in časopisi adventistične vsebine.

Adventistični agenti se znajo spretno vrniti v hiše in družine. Še preden se zavejo družinski člani, kaj hoče tujec z nahrbtnikom, že razklada agent z narejenim ganotjem o skorajšnjem prihodu Kristusovem k poslednji sodbi, o odrešilni moči krvi Odrešenikove, ki izbriše grehe brez spovedi in brez duhovnika, zadostuje namreč sama vera v Kristusa. Če se zdi agentu poslušalstvo dovolj napredno, brezobzirno oklevéta katoliško Cerkev, sv. zakramente, papeža in škofe, češ, da so si prikrojili po svoje »čisti evangelij« Kristusov. Sicer jim pa ganljivo teče njih previdna in pretehtana beseda, da so neuki poslušalci mestoma do solz ganjeni. To je pravo razpoloženje za agentovo namero. Sedaj začne z razprodajanjem adventističnih spisov, knjižic in časopisov. Ko je spravil agent svojo književno robo v denar v eni družini, naskoči drugo in tretjo in tako naprej. Če pa kaka družina prepozna volka v ovčji obleki in odkloni adventistično pridigo in adventistične spise, pozabi agent na svojo »evangeljsko« vlogo, grozi, zmerja, prav v nasprotju s »čistim evangelijem«, ki ga oznanja.

Vprašalo se je škofijski ordinariat, kaj naj se ukrene proti adventistični agitaciji?

Zaenkrat zadostuje, da se opozorijo verniki tam, kjer je potrebno, na adventistične agente in njih propagando, ter da se posvarijo pred nakupom, čitanjem in razširjevanjem adventističnega tiska. Jasnosti na ljubo naj sledi nekaj pripomb o adventistični sekti.

1. Adventisti so izmed številnih ameriških krivoverskih sekt, ki jo je ustanovil ameriški farmar William Miller (1782—1849). Po raznih verskih metamorfozah je Miller čutil potrebo ustanoviti novo »vero«, ki je kot verski zistem neka spojina iz protestantovstva, judovstva in novejših zdravstvenih maksim. Največ pristašev štejejo adventisti v Ameriki, izven Amerike ne uspevajo in so le neznatne manjšine. Svoje ime imajo adventisti od svojega temeljnega nauka, da je (drugi) prihod Kristusov (adventus) k poslednji sodbi tik pred durmi. V dokaz za to trditev se sklicujejo na ona svetopisemska mesta, ki govorijo sicer o duhovnem vstajenju človekovem od greha, a jih adventisti po svoje razlagajo o realnem vstajenju od mrtvih. Posebno radi navajajo 7. poglavje in 8., 14. iz Daniela ter 13. poglavje in 20., 4.—6. iz Razodetja, češ, »sveti zadnjih dni«, o katerih priča Razodetje 20, 4.—6. so adventisti; edino ti bodo šli s Kristusom v nebеса in bodo z njim kraljevali 1000 let. S trditvijo, da je sedaj živeči človeški rod zadnji pred prihodom Odrešenikovim k poslednji sodbi, ter da le adventistična »vera« daje poročstvo za zveličanje, agitirajo za nujen vstop v adventistično sekto. Nasprotno pa strašijo katoličane, da so pod oblastjo »zveri« (= satana, = papeža), o kateri priča Razodetje, ter da so zapisani večni smrti, ako se ne dajo »rešiti« od adventistov.

2. Sv. pismo je adventistom edini vir razodetja; zametajo vsako izročilo in ne priznavajo učeniške oblasti Cerkve. Prav tako ne priznavajo ne sv. maše, ne zakramentov, ne čiščenja svetnikov, ne večnosti pekla, ne vic, ne molitve za rajne, ne zaslužnosti dobrih del, ne neumrljivosti duše. Odpuščanje grehov je po njih nauku prav lahko: sama vera v zasluženje Kristusovo opravičuje človeka! Kesaj se pred Bogom, zaupaj v odrešilno moč krvi Kristusove in odpušeni so ti tvoji grehi.

3. Nedelje ne priznavajo za dan Gospodov, ampak soboto. Bož je, pravijo, določil sedmi dan za dan počitka. Podsekta adventistov, ki posebno poudarja sobotni dan kot Gospodov dan, se s poudarkom naziva: adventisti sedmega dne.

4. Krst otrok je po njih nauku neveljaven. Pristaši advent. sekte se ob pristopu k adventistom ponovno krstijo, in sicer s potapljanjem.

5. Kot nadomestek za sv. mašo in sv. obhajilo služi adventistom spominsko obhajanje »zadnje večerje«, ki je združeno z obredom umivanja nog. Za zadnjo večerjo rabijo kruh in brezalkoholno »vino«, kakršnega se je baje tudi Kristus poslužil pri zadnji večerji. V katerem »evangeliju« se to bere, tega adventisti ne povejo!

6. Vsaka alkoholna pijača, pa tudi tobak, je adventistom zabranjen. Tudi ne smejo uživati svinjskega mesa, kave in čaja.

7. Kot »stroga« zapoved velja dajatev »desetine«, ki se bratom adventistom večkrat priporoča.

8. Značilno za adventistično sekto je samovoljno razlaganje sv. pisma ter neokusno in krivično klevétanje sv. Cerkve, zlasti papeštva (naobračanje apokaliptične številke 666 na papeštvo!).

Odkod napredovanje in porast adventistov?

Če se med Slovenci širi adventistična zmota in si pridobiva novih pristašev, ni temu vzrok privlačnost in nepobitnost advent. nauk, ampak spretna in vztrajna agitacija adventističnih agentov. Celo povodenj adventističnega tiska raztrosijo adventistični agenti leto za letom med katoliške vernike. Tisk je različno prirejen. Je prav pobožen in skrbno skriva adventistično kopito; je pa tudi napadalen in borben ter odprto napada katoliške verske in moralne nauke; agent mora razsoditi, kaj prenese in česar ne prenese, kogar hoče ujeti v svojo mrežo!

Po čem se spozna adventistični tisk?

1. Slovenski in hrvaški adventistični spisi se zadnja leta tiskajo skoraj izključno v Novem Sadu v tiskarni Milutinović in Vaizer. Starejši propagandni spisi so se tiskali tudi v Ljubljani pri Kleinmayr & Bamberg, oziroma v Č. Budějovicah (A. Pokorný).

2. Spoznaš adventistične spise po tem, da so zvečine prevodi nepoznanih angleških (ameriških) izvirnikov; nekateri so okrašeni s pobožnimi ilustracijami.

3. Manjka tem spisom škofijsko dovoljenje za natisk, kot ga izrecno tirja cerkveni zakonik v kánonih 1385 in 1386 za knjige in spise nabožne vsebine. Priporoča se, vsikdar pregledati ponujeno knjigo verske ali nabožne vsebine, če ima potrebno cerkveno dovoljenje za natisk. Če tega ni, se agent zavrne rekoč: nabožne in verske knjige brez predpisanega cerkvenega dovoljenja za natisk ne kupim in ne sprejemem.

4. Dosej so bili predloženi škofijskemu ordinariatu sledeči propagandni spisi advent. vsebine, ki se vsiljujejo katoliškim vernikom lavantinske škofije:

a) Andrej Dun. Irski katoličan. Založil Ant. Chraska v Č. Budějovicah. Zavrača katoliško vero in zagovarja ter priporoča adventistične nauke. Starejša knjižica.

b) Prevara ali resnica? Povest. Brošurica je izšla 1911 pri Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani. Zagovarja nauk, da za opravičenje človekovo zadostuje samo vera!

c) Evo za što. Prevod iz angleščine. Brezbarvna prikrita vsebina. Hrvatsko.

č) Letaka 1. Koprnjenje iz davnih dni. (Namreč po II. adventu Odrašenikovem.) Znana adventistična temeljna zmota o skorajšnjem koncu sveta. 2. Videnje v večnosti. Obravnava isto snov o skorajšnjem prihodu Odrašenikovem v brezbarvnem, prikritem adventističnem zmislu. Nepoučen katoličan se ne bo pri tem spisu zavedel, da bere adventistični letak. Manjka pa cerkvenega dovoljenja za natisk.

d) Sv. Evandjelije po Joanu, hrvatsko; natisnila angleška protest. družba.

e) Besede resnice iz sv. pisma, svetopisemski izvlečki, ki pričajo o koncu sveta, o poslednji sodbi, o opravičenju po veri. Ti so natisnjeni na boljši papir, okrašeni so z nabožno sliko in seveda iztrgajo iz sv. pisma odstavke, ki se zdijo adventistom za njih nauk primerni, dasi imajo v celotni zvezi drugačen pomen!

f) Preporod, časopis, v kričečem barvastem omotu. Urednik Albin Močnik, Beograd. Tiskan v Novem Sadu. List previdno in prikrito širi adventistične nauke o »čistem evangeliju«, o potvorbi kršč. vere po Ignaciju Lojolanu, o opravičenju po sami veri. Članki so le prevodi ameriških in angleških izvirnikov.

Iz navedenih vidikov ne bo težko prepoznati tudi drugih adventističnih spisov!

H koncu naj se omeni še zanimivo dejstvo, da adventistični nauk o skorajšnjem koncu sveta nikakor ni oplemenitil adventistov, niti jih ni prenovil v Kristusu. Dvakrat so namreč adventisti razglasili dan, mesec in leto konca sveta: prvič dne 22. marca 1844 in drugič 22. oktobra 1844 — seveda — brez »zaželjenega« uspeha —! Kako so se pripravljali pristaši adventizma na »dies illa, dies irae«? Malo je bilo duhovne obnovitve! Večinoma so se udajali brezdelju, surovemu materialnemu uživanju in zapravljanju. Ali jih je neuspelo pre-rokovanje iztreznilo in odprlo oči?

Sv. pismo, ki ga tudi adventisti priznavajo, pravi: »Stultorum infinitus est numerus« (Eccle. 1, 15).

Primerjaj: A. Algermissen: Die Adventisten (1928); F. Bauer: Die advent. Frömmigkeit. Theologie u. Glaube (1928).

Bratovščina (apostolstvo) sv. Cirila in Metoda,

izkaz zbirk in izdatkov od 1. januarja do 31. decembra 1929.

Dek. Maribor l. dr. br.: Stolna župnija Maribor 134, Kamnica 138, Sv. Duh 93, skupaj Din 365.—.

Dek. Braslovče: Braslovče 300, Vransko 100, Sv. Pavel pri Pr. 74, Šmartno ob P. 1076, Marija Reka. 57, skupaj Din 1607.—.

Dek. Celje: Din 660.—.

Dek. Dravsko polje: dek. Hoče 307, Sv. Lovrenc na Dr. p. 190, Fram 540, skupaj 1037.—.

Dek. Gornji grad: Sv. Frančišek 75, Ljubno 200, Solčava 59, Rečica 200, Mozirje 200, Šmihel nad M. 33, Luče 100, Novaštifta 91, Šmartno za D. 54, Marija Nazaret 120, Bočna 45.50, skupaj 1187.50.

Dek. Jarenina: Jarenina 70, Sv. Jakob v Sl. g. 920, Št. Ilj v Sl. g. 1042, Svečina 15, Sv. Jurij ob P. 332, Sp. Sv. Kungota 25, skupaj Din 2404.—.

Dek. Konjice: Čadram 68, Žiče 90, skupaj Din 158.—.

Dek. Kozje: Kozje 107, Podčetrtek 40, Sv. Vid pri Pl. 75, Olimje 111, Dobje 75, Pilštanj 110, Buče 130, Polje 20, Prevorje 47, skupaj Din 715.—.

Dek. Laško: Laško 180, Loka 50, Dol 162.25, Sv. Jedert 200, Razbor 10, Sv. Miklavž nad L. 220.60, Sv. Marjeta 405, Sv. Lenart 31, Širje 30, skupaj Din 1288.85.

Dek. Sv. Lenart v Sl. g.: dek. Sv. Lenart 917, Sv. Rupert 252, Sv. Trojica 55.70, Sv. Bolfenk 33, Sv. Anton 60, skupaj Din 1317.70.

Dek. Ljutomer: Ljutomer 450, Sv. Jurij ob Šč. 178, Sv. Peter v Gor. Radgoni 1142, Kapela 310, Sv. Križ pri Lj. 375, Mala Nedelja 40, Veržej 33.35, Apače 40, Cezanjevci 19.50, skupaj Din 2587.85.

Dek. Marenberg: Marenberg 90, Remšnik 15, Brezno 20, Muta 132, Kapla 50, skupaj Din 307.—.

Dek. Maribor d. dr. br.: Sv. Magdalena 117, Limbuš 20, Ruše 106, Sv. Lovrenc na P. 320, Marija Puščava 27, skupaj Din 590.—.

Dek. Novacerkev: Novacerkev 50, Vojnik 336, Dobrna 80, skupaj Din 466.—.

Dek. Ptuj: Mestna župnija Ptuj 220, Minoriti Ptuj 114, Hajdina 42, Sv. Urban 60, Vurberg 205, Sv. Andraž 320, Sv. Lovrenc 60, Sv. Marko 120, Sv. Marjeta 110, Polenshak 391.75, skupaj Din 1642.75.

Dek. Rogatec: Sv. Križ na Sl. 140, Kostrivnica 100, Stoperce 36, skupaj Din 276.—.

Dek. Slov. Bistrica: Slov. Bistrica 60, Sv. Martin na P. 50, Zg. Polskava 26, Sp. Polskava 26, Črešnjevce 51.30, Majšperg 42.20, Makole 50, Poljčane 666, Laporje 55, Studenice 385, Tinje 10, Sv. Venčesl. 10, skupaj Din 1431.50.

Dek. Staritrč: Stari trg 121.80, Št. Janž 20, Sv. Miklavž 354, Pameče 30, Dolič 525.50, Sv. Peter na Kr. g. 70, Podgorje 156, Sele 87, skupaj Din 1364.30.

Dek. Šaleška dolina: Škale 377, Šmartno pri V. 120, Št. Janž pri V. 219, Št. Ilj pri V. 60, Šostanj 50, Gornja Ponikva 160, Belevode 200, Zavodnje 197, skupaj Din 1383.—.

Dek. Šmarje: Šmarje 142, Sv. Jurij ob j. ž. 689, Ponikva 164, Zibika 35, Sladka gora 20, Kalobje 15, Slivnica 10, Sv. Štefan pri Žusmu 74, Sv. Vid pri Grobelnem 10, Žusem 40, skupaj Din 1199.—.

Dek. Velika Nedelja: Vel. Nedelja 62, Ormož 490, Središče 80, Sv. Miklavž pri O. 40, Svetinje 50, Sv. Tomaž pri O. 130, Sv. Bolfenk 25, Sv. Lenart pri Vel. Nedelji 12, skupaj Din 889.—.

Dek. Videm: Videm 100, Brežice 100, Rajhenburg 100, Sevnica 100, Pišce 140, Bizeljsko 50, Dobova 30, Sromlje 102, Kapele 30, Koprivnica 29, Artiče 20, Zdole 200, skupaj Din 1001.—.

Dek. Vuzenica: Vuzenica 82, Trbonje 50, Ribnica na P. 20, Sv. Anton na P. 40, Vuhred 20, Sv. Primož na P. 55, skupaj Din 267.—.

Dek. Zavrčje: Zavrčje 368.30, Sv. Barbara v Hal. 131.50, Sv. Andraž v Hal. 70, Sv. Trojica v Hal. 47.20, Sv. Vid pri P. 75, skupaj Din 692.—.

Dek. Dravograd: 0.

Dek. Mežiška dolina: Guštanj 56, Prevalje 444, Kotlje 130, Sv. Danijel 30, Mežica 100, Javorje 10, Koprivna 14.30, Strojna 13.50, skupaj Din 797.80.

Dek. Dolnja Lendava: Vel. Polana Din 50.—.

Dek. Murska Sobota: Cankova 204.30, Gor. Petrovci 69, Markovci 414, Martjanci 674, Vel. Dolenci 58.60, skupaj Din 1419.90.

Apostolatus Unitatis Din 2192, Šolske sestre Celje Din 453.—, Šolske sestre Maribor 1919, Dijaško semenišče Maribor 230, darovi 872.55, obresti Din 1131.50.

Vsota vseh prejemkov Din 33.902,20. — Blagajna 31. decembra 1928: Din 39.904,79, skupaj Din 73.806,90.

Izdatki: Osrednje Apostolstvo sv. C. in M. na Velehradu Din 25.000, diaspora 7.300, tiskovine 2230,03, knjižnica 1819, potni stroški 1146, diapozitivi 1838, KB 10.013,78, pisarna 1173,10, razno 21,58, skupaj Din 52.677,91. — Stanje blagajne 31. dec. 1929: Din 21.129,08.

26.

Slovstvo.

Sveto pismo novega zakona. Drugi del: Apostolski listi in razodetje. Po naročilu dr. Antona Bonaven. Jegliča, ljubljanskega škofa, priredili dr. Fr. Jerè, dr. Gr. Pečjak, dr. A. Snoj. Ljubljana, 1929. Izdala Bogoslovna akademija. Knjiga 9. Založilo Katoliško tiskovno društvo.

Prevajatelji so se vobče držali tistih načel, kakor pri prvem delu, ki je obsegal Evangelije in Apostolska dela. (Prim. Oglasnik lavantinske škofije 1925. Štev. IX., odst. 56, str. 31). Prevod je prirejen po grškem izvirniku in podaja božjo besedo točno, v lepem in gladkem slovenskem jeziku. Razdelitev in vsebino snovi kažejo med besedilo vpleteni naslovi. Pod črto so dodane kratke, kritične opazke, ki pojasnjujejo težja mesta. Papir je najfinejši, tisk jassen in pregleden. Znani biblicist, univerzitetni profesor dr. Matija Slavič, je objavil o novi knjigi tole sodbo:

»Glavna vrlina tega prevoda je ta, da je prevod jassen in lep in lahko razumljiv. Drugi del novega zakona je seve težje umljiv, kakor je že sv. Peter rekel o Pavlovih listih. Če je še povrh prevod slab, ostanejo celi odstavki nerazumljivi. Prireditelji so dodali prevodu le kratke eksegetične opombe, ki so dobre; tuintam bi si morda kdo želel še kako pripombo, da bi besedilo lažje razumel ali vsaj imel zagotovilo, da prav razume. Vendar je najboljša eksegeza dober prevod. Starega prevoda človek večkrat ne more razumeti že samo zato, ker je konstrukcija nejasna, suženjsko se naslanjajoča na latinsko besedilo. Novi prevod je v tem oziru veliko boljši. V preprosti, pravilni slovenski govorici so tudi težka mesta jasna in razumljiva. — V začetku tega dela so, kakor v I. delu kratki uvodni podatki, posneti po najnovejših ugotovitvah kritičnih uvodov. Na koncu je zemljevid za II. del ter berila in evangeliji v sveti maši, kjer je nakazano, kateri odlomki se rabijo pri sveti maši za nedelje, praznike, kvatrne dneve in postni čas, za gotove in razne prilike. — Ko imamo po 73 letih zopet pred seboj novo slovensko sveto pismo novega zakona, želimo samo to, da bi ga bralo v tej lepi obliki veliko božjih otrok.«

Knjiga se priporoča, kakor duhovščini, tako vernikom. Drugi del stane, enako kakor prvi, v platno vezan, marmoriran Din 48.—, v trpežnejši vezavi z zlato obrezo Din 60.—. Še lepše vezave so primerno dražje (Din 84.—, ozir. 128.—). Oba dela skupaj vezana staneta Din 96.—, ozir. Din 180.—. Knjiga se dobi v vseh knjižarnah. Kdor naroči najmanj 10 izvodov skupaj naravnost pri Bogoslovni Akademiji v Ljubljani (Rožna ul. 11), dobi 25% popusta.

Lavantinski knezoškofijski ordinariat

v Mariboru, dne 3. marca 1930.

Izdaje lavantinski knezoškofijski ordinariat. — Urejuje dr. Ivan Tomažič.

Tiska tiskarna sv. Cirila v Mariboru.